



Jarraipenaren Aurkezpena

*Berehalako Jarduketa Plana eta
Aiaraldea Eskualdeko Plan
Estrategikoa*

2025 Apirila

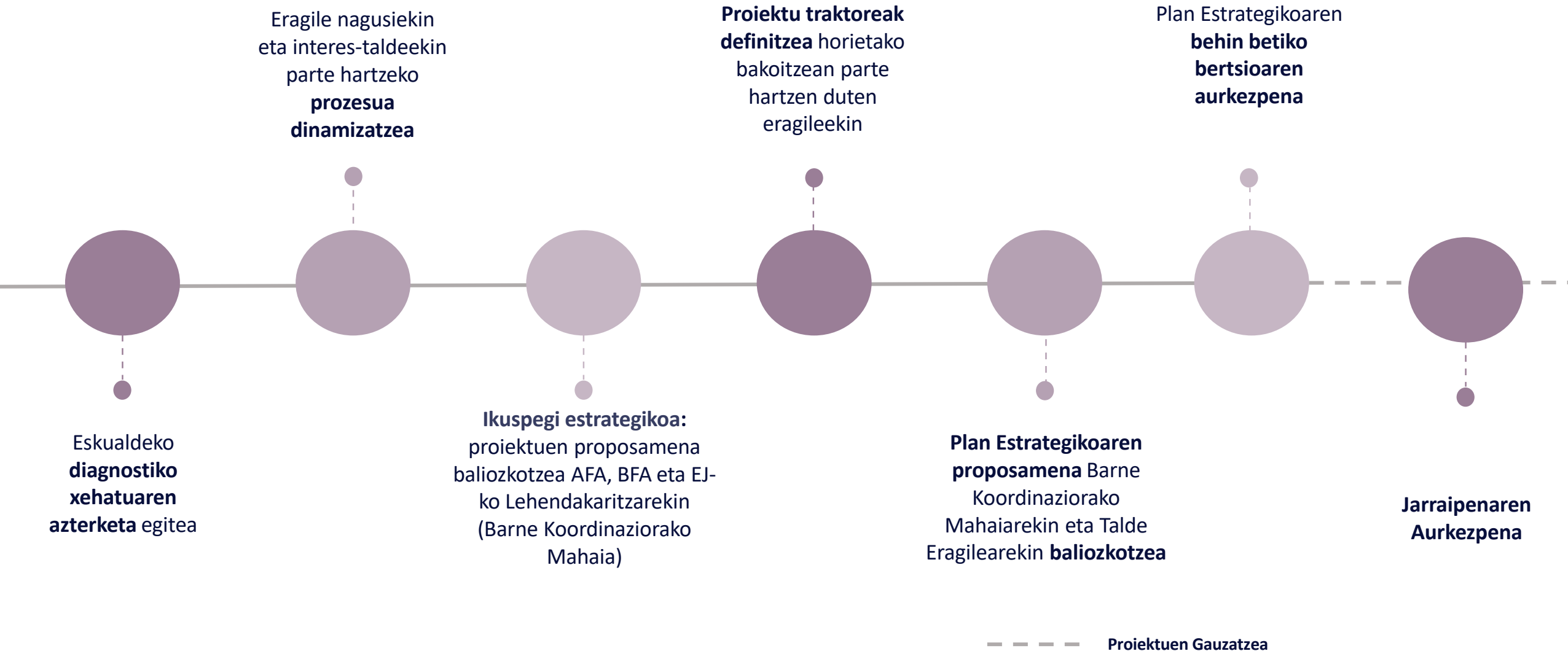


Aiaraldeko Eskualdea – Udalerriak, Kokapena eta Testu-ingurua



- Aiaraldea eskualdeak, berez, Arabako udalerriak baino hartzen ez baditu ere, honako udalerrri hauek hartzen ditu berehalako ekintza plan honen helbururako: Aiara, Amurrio, Arakaldo, Arrankudiaga-Zollo, Artziniega, Laudio, Okondo, Urduña eta Orozko.
- Eskualdeko testuinguru sozioekonomikoa aztertuta, udalerrri guztiei neurri handiagoan edo txikiagoan eragiten dieten hainbat arazo eta erronka identifika daitezke:
 - Herritarrekiko bizikidetzarazoz, industria-entresak hiri-bilbean kokatzearen ondorioz.
 - HAPO-ak eguneratzeko beharrak, bereziki Laudion, eta industria-lurzoru berria garatzeko beharrak.
 - Trantsizio energetikoaren eta karbono-aztarna murrizteko entresen erronkari erantzutea.
 - Energia garbiko proiektu gutxi ezarri dituen eta mendekotasun energetiko handia duen industriaren kostu energetiko handia iraultzea.
 - Ingurumen-beharrei irtenbidea ematea, hondakinak murriztuz edo gehiago birziklatuz, eta industria-jardueratik sortzen diren hondakin-urak araztuz.
 - Lehiakortasun industrialari eusteko Arabako lantegiak espezializatzeko eta dibertsifikatzeko beharra, batez ere Oil & Gas sektorekoak.
 - Jarduera berritzaile eskasa eta pertsona ekintzaileen defizita.
 - Ekonomia batzuk landa-eremukoak dira neurri handi batean, eta beste batzuk, berriz, trakzio-entresa handien mendekoak.
 - Laneratzearekin lotutako zerbitzuek entresa-ingurunearekin duten harreman estrategikoa hobetzeko beharra.
 - Etxebizitza irisgarrien sustapen berrien defizita, gazteak lurraldean finkatzen laguntzeko.
 - Langabetu askoren prestakuntza-maila baxua.
 - Industria-lurzoruak deskontaminatzeko beharra.
 - Irisgarritasun-premia handiak, udalerrri barruko eta udalerrrien arteko sakabanaketaren ondorioz.
 - Udalerrrien gizarte-gaztetzeari ekitea: etxebizitza, aisialdia, kultura eta enplegua bultzatzea.

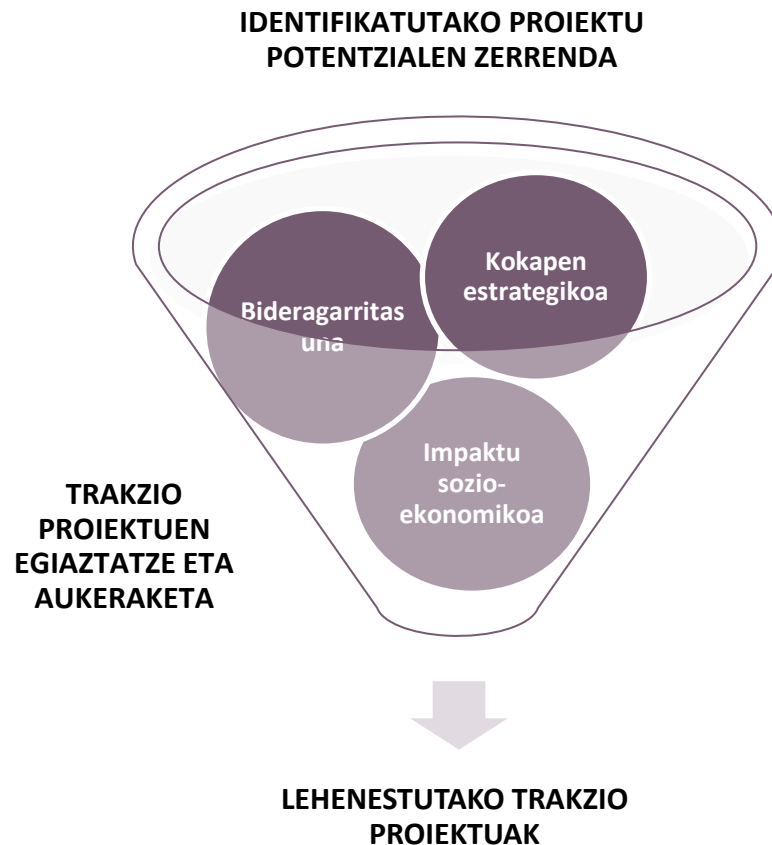
Plan Estrategikoa garatzeko jarraitu den Ibilbide orria



Proiektu Traktoreak hautatzeko irizpideak bat etorri ziren Aiaraldeari buruzko Legebiltzarreko Ponentziaren txostenarekin

Txostenean jasotakoaren arabera, bi planetan zehaztuko diren **trakzio-proiektuek honako ezaugarri hauek bete beharko dituzte:**

- **Eskualdearen ikuspegia** izan behar dute, eta horretan eragin.
- **Errealistak, egingarriak, lehenasunezkoak, laguntzaileak eta erantzunkideak** izan behar dute.
- **Izaera eraldatzailea** izan behar dute. **Garapen ekonomiko adimentsua, berritzailea** eta balio erantsi handikoa.
- **Jasangarritasuna eta iraunkortasuna** zeharkako elementu gisa integratu behar dute.
- **Inklusioa eta aukera-berdintasuna** bermatu behar dituzte.
- **Genero-ikuspegia** izan behar dute.
- **Prozesu parte-hartzaileen** bidez egin behar dira, Eskualdeko eragile sozial, ekonomiko eta instituzionalak kontuan hartuta.



Erreferentziak

- ✓ **Parlamentu Ponentziaren txostena**
- ✓ **Partaidetza prozesu baten bidezko kontrastak:**
 - Eragile ekonomiko eta sozialak
 - Eskualdeko udalak
 - Eusko Jaurlaritzako Sailak
 - Inplikaturako Foru Aldundiak
- ✓ **Inplikaturako erakundeetako sailburordetzen eta sailen balorazioa**
- ✓ **Aiaraldeko Berehalako Jarduera Planean hautatutako trakzio proiektuen behin betiko proposamena (2022-2024)**

Parte-hartze prozesu bizia garatu da eskualdeko eragile guztiekin, herritarrak aktiboki gehituz...

GALDETEGIAK ETA ELKARRIZKETA FUNTSEZKO ERAGILEEKIN

Elkarrizketak funtsezko eragileekin BJPren eta APEn artean



WORKSHOP TEMATIKOAK

Workshops tematikoak, erakunde-eragileekin, APEn jarduera-ardatzen arabera (3 workshop).



HERRITARRENTZAKO GALDETEGIA

Herritarrek online ireki eta betetako galdetegia



HERRITARREN FOROAK

Herritarren foroak (3 foro Laudion, Amurrión eta Urduñan).



Aiaraldeko Eskualdeko Plan Estrategikoaren Gobernantza Eredua

TALDE ERAGILEA

Udalak
(9)



Arabako Foru Aldundia
Ahaldun Nagusiaren
Kabinetea



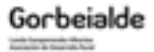
Eusko Jaurlaritza
Lehendakaritza +
Inplikaturako sailak



Bizkaiko Foru Aldundia
Ekonomia Sustatzeko
Saila



Aiarako Kuadrilla,
Gorbeialde LGE, Zabaia
LGE



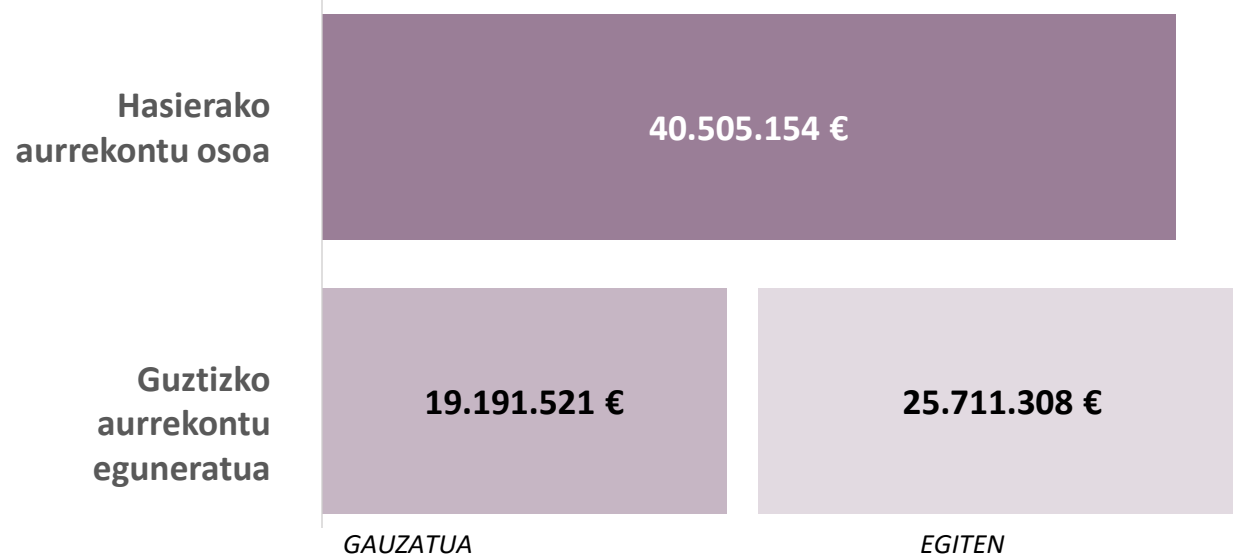
APEan definitutako proiektuen laburpen taula: 5 ardatz, 8 proiektu eragile eta 37 ekimen

1. ARDATZA Ekonomia suspertzea eta industria dibertsifikatzea	A1. INDUSTRIA MODERNIZATZEA ETA INDUSTRIAKO LURZORUAK ETA ERAIKINAK BERRESKURATZEA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Audio Glass Hub 2. Energia-eraginkortasuna: deskarbonizazioa eta ingurumen-aztarna murriztea 3. Lurren eta eraikinen inbentarioa eta berreskurapena industriakoak 4. Aiara Industrial Lab 5. Industrialdeen modernizazioa 	2. ARDATZA Enplegua, gizarteratzea eta prestakuntza	A5. ENPLEGUA ETA LANBIDE HEZIKETAKO PROIEKTUAK	<ol style="list-style-type: none"> 1. Beirari eta industria-inguruneari lotutako lanbide-heziketako ikastetxe politeknikoa 2. Prestakuntza-, berrikuntza- eta ekintzaitzeta-proiektuak Amurrioko eta Laudioko LHko ikastetxeetan 3. Hizkuntza-gaikuntza 4. Ikastetxeen eta industria-sarearen arteko koordinazio hobea bultzatzea 5. LHko gradu berriak garatzea eta gaitasun espezifikoak indartzea 		
	A2. NEKAZARITZAKO ELIKAGAIEN SEKTOREA DIBERTSIFIKATZEA ETA GARATZEA ESKUALDEAN	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nekazaritza-enpresen hazitegi bat sortzea lur-banku experimental batean 2. Hegaztiak eraldatzeko zentro baten bideragarritasun azterketa eta Belardi proiektua martxan jartzea 3. Jarduera osagarriak: <ul style="list-style-type: none"> o LABEAN programaren aplikazio espezifikoa o Zerrategi baten bideragarritasun-azterketa o Nekazaritzako elikagaien soberakinak jaso eta balorizatze bidea 			3. ARDATZA Gizarte-kohesioa eta zerbitzu publikoak	A6. GIZARTE-KOHESIOA ETA ETXEBIZITZA SOZIALAK	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etxebizitzak proiektu sozialetarako lagatzea 2. Adimen-minusbaliotasuna duten pertsonentzako eguneko zentroaren eta etxebizitzaren proiektua 3. Mendekotasun-egoeran dauden pertsonentzako egoitza-baliabideak hobetzea
	A3. DIBERTSIFIKAZIO EKONOMIKOA: TURISMO ETA MERKATARITZA SEKTOREA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Turismo-sektorea sustatzea 2. Txakolinaren ibilbidea garatzea 3. Artisau-produktuen ibilbide gastronomikoa 4. Museoen Sarea 5. Ibilbide de las Casas Torre 6. Jarduerak Kexaako multzoan 7. Ekitaldi bereziak 8. Marka turistikoa 9. Turismoa sustatzeko beste jarduera batzuk 10. Aiaraldeko merkataritza eta turismoa suspertzeko plana 			4. ARDATZA Hiri-berroneratzea, etxebizitza eta ingurumena	A7. HIRI-BERRONERATZEA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Auzo kalteberen hiri-berrikuntza integrala <ol style="list-style-type: none"> a. Amurrioko Goikolarra auzoaren biziberritze integrala b. Landata eta Dolores Madaria auzoen biziberritze integrala Urduñan 2. Kirol instalazio berriak Okondon
	A4. DIBERTSIFIKAZIO EKONOMIKOA: KULTURA ETA SORMEN ESPARRUA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Urduñako kultur ondare berezia zaharberritzea eta balioa ematea 2. Hobetzeko esku-hartzeak Artziniegako monumentu multzoan 3. Audio Ekintza eta Kultur Unea (LEKU) 4. Urduña, Bilbao Bizkaia Ikus-entzunezkoen Hub-aren Nodoa 5. Hub Audiovisual Araba 			5. ARDATZA Azpiegiturak eta mugikortasun iraunkorra	A8. INGURUMENA ETA MUGIKORTASUN JASANGARRIA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nerbioioko Parke Linealaren garapena 2. Bide berdeak zabaltzea 3. Mugikortasun iraunkorra sustatzea 4. Eskualdeko mugikortasunaren azterketa

Proiektu Eragileen aurrekontu-gauzatzea (2025eko martxora arte)

EKIMEN		HASIERAKO AURREKONTU OSOA	GAUZATUA	EGITEN	GUZTIZKO AURREKONTU EGUNERATUA
1. ARDATZA Ekonomia suspertzea eta industria dibertsifikatzea	A1. INDUSTRIA MODERNIZATZEA ETA INDUSTRIAKO LURZORUAK ETA ERAIKINAK BERRESKURATZEA	11.300.000 €	1.591.560 €	9.833.440 €	11.425.000 €
	A2. NEKAZARITZAKO ELIKAGAIEN SEKTOREA DIBERTSIFIKATZEA ETA GARATZEA ESKUALDEAN	2.150.000 €	1.010.777 €	1.139.223 €	2.150.000 €
	A3. DIBERTSIFIKAZIO EKONOMIKOA: TURISMO ETA MERKATARITZA SEKTOREA	4.444.000 €	4.607.474 €	410.982 €	5.018.456 €
	A4. DIBERTSIFIKAZIO EKONOMIKOA: KULTURA ETA SORMEN ESPARRUA	8.006.000 €	4.015.000 €	6.606.000 €	10.621.000 €
	1. ARDATZA OSOA	25.900.000 €	11.224.811 €	17.989.645 €	29.214.456 €
2 ARDATZA Enplegua, gizarteratzea eta prestakuntza	A5. ENPLEGUA ETA LANBIDE HEZIKETAKO PROIEKTUAK	2.100.000 €	1.563.967 €	536.033 €	2.100.000 €
3. ARDATZA Gizarte-kohesioa eta zerbitzu publikoak	A6. GIZARTE-KOHESIOA ETA ETXEBIZITZA SOZIALAK	2.789.420 €	464.420 €	2.325.000 €	2.789.420 €
4. ARDATZA Hiri-berroneratzea, etxebizitza eta ingurumena	A7. HIRI-BERRONERATZEA	5.225.379 €	2.644.750 €	3.580.629 €	6.225.379 €
5. ARDATZA Azpiegiturak eta mugikortasun iraunkorra	A8. INGURUMENA ETA MUGIKORTASUN JASANGARRIA	4.490.355 €	3.293.573 €	1.280.001 €	4.573.574 €
TOTALA		40.505.154 €	19.191.521 €	25.711.308 €	44.902.829 €
			44.902.829 €		

PECaren aurrerapen maila



Amaituta	20
Egiten	14
Hasi gabe	1
Ekimen berriak	2

Planeko jardueren aurrekontu-gauzatze osoa, ardatzen arabera

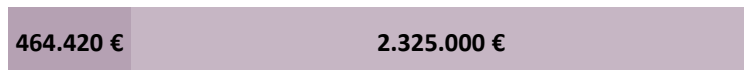
1. ARDATZA: Ekonomia suspertzea eta industria dibertsifikatzea



2. ARDATZA: Enplegua, gizarteratzea eta prestakuntza



3. ARDATZA: Gizarte-kohesioa eta zerbitzu publikoak



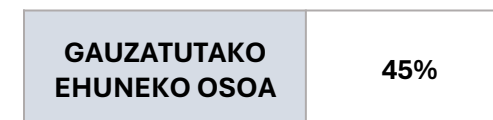
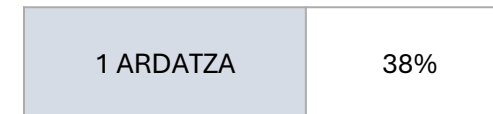
4. ARDATZA: Hiri-berroneratzea, etxebizitza eta ingurumena



5. ARDATZA: Azpiegiturak eta mugikortasun iraunkorra



Ardatzeko gauzatutako ehunekoa:



1. ARDATZA: Ekonomia suspertzea eta industria dibertsifikatzea

Laudio Glass Hub

Ekimen honen helburua da Aiaraldea erreferentziatzeko gune bihurtzea beiraren sektorean. Beiraren sektoreko egungo baldintzek jarduera horren garapena oztopatu dute, eta Glavista edo Guardian Glass bezalako enpresek izandako zailtasunek eragina izan dute.

Hasiera batean, Glavista enpresaren zenbait I+G proiektu lagundu ziren, baina zailtasun finantzarioak egon ziren ekimenak gauzatzeko. Inbertsioak eta lankidetzak ezarri diren arren, sektorearen testuinguruak proiektuaren hasierako bultzada geldiarazi du, hasieran pentsatutako ideiak birplanteatzera behartuz.

Industriari laguntzen jarraituko da, eskualdearen lehiakortasuna eta ongizatea ekarriko duten enpresa-proiektuak erakartzeko aukerak eta alternatibak bilatuz.

Energia-eraginkortasuna: deskarbonizazioa eta ingurumen-aztarna murriztea

Eskualdeko energia asko kontsumitzen duten industrien azpiegituren trantsizio energetikoa eta modernizazioa erraztea du helburu, lurraldeari kontsumo-eskema iraunkorragoa, eraginkorragoa eta lehiakorragoa ematen laguntzeko.

Eguzki-instalazio fotovoltaikoa kokatzeko eremu bat identifikatu da, eta enpresa kontsumitzaileen parte-hartze eredu definitu da.

2025ean kapital ekarpen bat egitea eta Aiarako Ekian lotura gune baten erreserba egitea aurreikusten dute.

Lurren eta eraikinen inbentarioa eta berreskurapena industriakoak

Eskualdean inbertsio eta jarduera berrien oinarriak finkatzea du helburu, berreskuratutako espazioak egokituz.

Hainbat bideragarritasun azterketa egin dira. Zehazki, Amurrio, Laudio, Urduña eta Aiarako aktiboak aztertu dituzte. Orain arte ez da lortu eragiketarik zehaztea, negoziazioen konplexutasunagatik eta zenbait baldintzagatik, hala nola lurren jabetzagatik edo egoera juridikoagatik.

Aiara Industrial Lab

Aiara Industrial Lab 2022ko azarotik dago martxan, Arabako Foru Aldundiaren gidaritzapean, Laudio eta Amurrioko Udalekin eta Aiarako Kuadrillarekin elkarlanean. Ibarrean jarduera ekonomikoa handitzea eta eskualdeko industriari gaitasun berriak ematea du helburu, lehiakorra izateko.

Eraldaketa digitalaren, trantsizio energetikoaren, trebakuntzaren eta talentuaren, azpiegitura industrialen edo berrikuntza irekiaren eremu estrategikoetan garatu dira ekimenak.

Adibidez, GAIArekin elkarlanean aritzea pilotu teknologikoak garatzeko, Mondragon Unibertsitatearekin ikastaroak martxan jartzea, karbono-aztarnaren kalkulua, Berrikuntza Irekiko Fabrika, tren-azpiegiturei buruzko azterketa, edo Aiaraldeko enpresa traktoreek eta ETEek parte hartzen duten foroa.

Industrialdeen modernizazioa

Jarduera honen helburua izan da baldintza egokiak dituzten industrialdeak eskaintzea, industrialde horietan dauden enpresek hazteko eta lehiakortasuna handitzeko eta enpresa berriak erakartzeko aukera izan dezaten. Arabako (Murga) eta Bizkaiko (Bakiola) industrialdeetan hainbat jarduera egin dituzte foru-aldundiek. Bizkaiko Foru Aldundiak beste 125.000 € eman ditu funts propioetatik, hasieran itundutakoarekin alderatuta, eta, gainera, 'industrialdeak modernizatzeko' proiektuak garatzen jarraitzeko asmoa dute.

1. ARDATZA: Ekonomia suspertzea eta industria dibertsifikatzea

A2. ESKUALDEAN NEKAZARITZAKO ELIKAGAIEN SEKTOREA DIBERTSIFIKATzea ETA GARATzea

Nekazaritza enpresen hazitegi bat sortzea lur-banku esperimental batean

Eskualdeko nekazaritzaren dibertsifikazioa eta garapena lortzeko proiektuen eta ekintzaitzaren garapena bultzatzea izan du helburu.

Dauden esperientziak aztertu dira eta eskualdeko eragileak identifikatu dira. Lur banku bat garatzeko lurralde oinarri nahikorik ez zegoela ondorioztatu zen. Horren ordez, HAZIK 'Aiaraldean Jarduera Ekonomikoa eta Enplegua Bultzatzeko Enpresa Ekimenak Garatzeko' Lehiaketa argitaratu zuen, lehen sektoreko eta nekazaritzako elikagaien industria txikiko proiektu berritzaileei zuzendua, eta 2024ko otsailean ebatzi zen.

Hegaztiak eraldatzeko zentro baten bideragarritasun azterketa eta Belardi proiektua martxan jartzea

Aiaraldea Eskualde osoari zerbitzua emango dion hegaztien transformazio zentro bat Urduñan ezartzearen errentagarritasuna eta aukera komertziala aztertzea izan du helburu, baita Urduñan haragiaren transformaziorako zentro txiki bati laguntza handitzea ere. Sustapen Sektorialeko Zuzendaritzak Urduñako Bedarbide Elkarteak garatutako Nekazaritza eta Abeltzaintza Dibertsifikazioa Bultzatzeko Hitzarmenaren inplementazioan lan egin zuen 2023an eta 2024an, eta dagoeneko erabat gauzatuta dago.

Jarduera osagarriak

Eskualdeko nekazaritza-elikagaien sektorea, landa-sektorea eta lehen sektorea bultzatzea izan du helburu, laguntza-programak zabalduz eta azpiegitura berriak aztertuz eta abian jarritz:

- LABEAN programa: Parte-hartze prozesu bati ekin zitzaion eskualdeko eragile guztiekin. 2024an 193.409 € exekutatu dira.
- Zerrategi baten bideragarritasun azterketa: Hainbat azterketa eta txosten egin dira baso zerbitzuen enpresei, egurraren eraldaketari eta zerrategiaren bideragarritasunari buruz
- Nekazaritzako elikagaien soberakinak bildu eta balioztatze bidea: Prebentzio planak, beharren azterketak, soberakinen balio handitze bideak gitea.



Belardi proiektua



LABEAN proiektua

1. ARDATZA: Ekonomia suspertzea eta industria dibertsifikatzea

Turismo-sektorea sustatzea

Aiaraldeako turismo proposamen osoa eguneratzea eta bultzatzea izan du helburu, sektoreko eragileekin koordinatuta. Turistaren esperientzia du ardatz, produktuak eta ibilbideak sortuz, eta elementu bereizgarriak artikulatuz. Horrela, turismoaren sektorea eskualdeko motor ekonomikoetako bat bihurtzea sustatuko da, posizionamendua eta lehiatzeko gaitasuna hobetuz, baita eskaintza turistikoa ere.

Eskualdeko hainbat publizitate-jarduera egin dira: komunikabide digitalen plana, eskualdeko sustapen digitala, influencer-ak dituzten Fam Trip-en koordinazioa...

Txakolinaren ibilbidea garatzea

Turismo enologikoari balioa ematea izan du helburu, baita elementu gastronomiko ikoniko horren inguruan, Eskualdeko turismo eta kultura sektorea biziberritzea ere.

Txakolinaren Ibilbidea sortzeko, zabaltzeko eta turismoa kokatzeko jarduerak egin dira, baita produktuari lotutako jarduerak sortu ere.

2024an, Arabak Madrilen eta Oporton aurkeztu zuen Txakolinaren ibilbidea. Berriki, Aiaraldeko Txakolinaren Ibilbidearen azterketa diagnostikoa aurkeztu dute, eta idazkaritza tekniko bat sortuko dute, hura dinamizatzeko helburuarekin.

Artisau-produktuen ibilbide gastronomikoa

Eskaintza turistiko bat artikulatu dute, gazta eta bertako beste hainbat produktu (txorizoak, odolosteak, perretxikoak, trufak, destilategiak, etab.) balioan jartzen dituen. Eskualdeko Turismo Gastronomikoko Kluba garatzeko bideragarritasun-azterketa egin da.

Museoen Sarea

Sare honen parte izan daitezkeen zentroen arteko loturak estutzea du helburu, horrela eskualdeko eskaintza turistiko kulturala bultzatuz, eta Aiaraldeko kultura eta historiari balioa emanez.

Jardunaldi tematikoak egin dira, eta azterketa diagnostiko batetik abiatuta, eskualdeko museoen sustapen bat jarri zen martxan, elkarlaneko sare bat sortuz.

Dorre Etxeen Ibilbidea

Helburua izan da turismo- eta kultura-ibilbide bat garatzea, Dorre Etxeak elementu nagusizat hartuta, Iruñerriko ondare arkitektoniko eta historiko-kultural guztiari balioa emateko.

Inbentario bat diseinatu eta egin da ibilbidea eratzeko, eta hortik abiatuta, Aiaraldeko Dorre Etxeak sustatzeko eskaintza integratu bat egiten da.

Jarduerak Kexaako multzoan

Helburua izan da multzoa bere zati publikoan erabilera turistikorako egokitzea, turismoaren trakzio-elementu gisa, bere balio historiko eta kulturala nabarmentzeko helburuarekin.

Eusko Jaurlaritzaren eta Arabako Foru Aldundiaren arteko lankidetzaz hitzarmena sinatu zen, "Turismo-zerbitzuen eskaintza integratua garatzea" proiektuaren esparruan jarduerak egiteko.

Horrez gain, Arabako Foru Aldundiak 2,5 M€ baino gehiagoko ekarpena egin zuen komentua erosteko.

"Quejana Contemporáneo" izan da ideia-lehiaketaren irabazlea, Monumentu Multzoa Aiaraldea eskualdearen garapen ekonomikorako elementu gisa sustatzeko. Ideia irabazleak planteamendu arkitektonikoa garatzen du, monumentu-multzoa errespetatzen duena, eta hotel, gastronomia, museo eta kultura jarduerak hartzen ditu barnean.

1. ARDATZA: Ekonomia suspertzea eta industria dibertsifikatzea

A3. DIBERTSIFIKAZIO EKONOMIKOAK:
TURISMO ETA MERKATARITZA SEKTOREA

Ekitaldi bereziak

Turismoa eta gastronomiari lotutako hainbat ekitaldi berezi garatzea izan du helburu. Ekitaldi bereziak egin dira, hala nola Laudioko Sagar Eguna edo Artziniegako Pintxo Mikologikoen Lehiaketa.

Marka turistikoak

Marka turistiko propio berri bat diseinatu eta aurkeztu da, bezeroak erakartzeko funtsezko tresna gisa, Aiaraldeko merkatuan helmuga turistiko gisa posizionatzen lagunduko duena.

Turismoa sustatzeko beste jarduerak

Helburua izan da turismo-eskaintzan eragitea, Urduñarako eta Gorbeialderako garrantzitsuak diren jarduerak garatuz, bereziki Bizkaiko udalerrietan, landa- eta natura-turismoaren, turismo aktiboaren, ekoturismoaren eta kultura-turismoaren inguruan, hirigune historikoen, museoen eta kultura- eta natura-baliabideen potentzialtasuna aprobetxatuz. Turismo komertzialaren eskaintza indartzera bideratutako jarduerak zehatzak egin dira. Horretarako, Bizkaiko Foru Aldundiak 247.270 € gehiago jarri ditu hasierako aurrekontuan.

Aiaraldeko merkataritza eta turismoa suspertzeko plana

Proiektuaren helburu nagusia izan da gertuko merkataritza bultzatzea, kontsumitzaileen behar eta itxaropenei erantzunez, bi ildo nagusiren bidez: merkataritzaren etengabe dinamizazioa eta haren eguneratzea.

Eskualdeko udalerrietako tokiko merkataritzari laguntzeko eta dinamizatzeko BERRIKUSI proiektua egin da.



Aiaraldearen Txakolinaren ibilbidea



Aiaraldea bere marka berriaren aurkezpena



Quejanaren monumentu multzoa

1. ARDATZA: Ekonomia suspertzea eta industria dibertsifikatzea

Urduñako kultur ondare berezia berritzea eta balioa ematea

Urduñako Hirigune Historikoaren parte den harresia berritzu dute Bizkaiko udalerrian, eta 1997an Babes Bereziko Kultura Ondasun izendatu zuten, Monumentu Multzo kategorian, Andra Mari parrokiatik udaletxeraino hedatu diren lan batzuetan. Birsorkuntzan, agertoki bat, pasabide bat eta lorategiz hornitutako gun bat ere egin dituzte. Horren guztiaren helburua da ondare historiko eta arkitektoniko horri balioa ematea, ondare hori kontserbatuz eta herritarren erabilera eta gozamenerako parke bat sortuz. Birsorkurtza proiektua 2022an hasi zen.

Hobetzeko esku-hartzeak Artziniegako monumentu multzoan

Artziniegako udal liburutegiko eraikina birsorkuntza lanen ondorioz, solairu bat gehiago irabazi da, eta erabilera kulturaletarako zortzi areto ditu. Horien artean, bata ludotekara edo bestea coworking-era bideratuko dira. Esku-hartze horri esker, orain arte udaleko beste lokal batzuetan sakabanatuta zeuden jarduera soziokultural guztiak eraikin bakar batean bilduko dira. 2025eko urtarrilean Ortiz de Molinillo y Velasco Dorreko armarrak eta ateburua berritzu dira.

Laudio Ekintza eta Kultur Unea (LEKU)

Jarduera honen baitan, Laudion kultur gun bat bultzatu nahi da, inguruko jarduera sozial eta ekonomikoa bultzatuz, kultur jarduera eta ikuskizunen eredu dinamiko eta erakargarria sortu ahal izateko. Arabako Foru Aldundiak eta Laudioko Udalak lankidetzan finantzarioko hitzarmen bat sinatu zuten ekipamendua eraikitzeko. Hitzarmena egin dago eta obrak egiten ari dira.

Urduña, Bilbao Bizkaia Ikus-entzunezkoen Hub-aren Nodoa

Bizkaiko Foru Aldundiak 1,5 milioi euroko inbertsioa egingo du Ikus-entzunezko Polo bat sortzeko, Bilbao Bizkaia Ikus-entzunezko Hub-aren pieza bat izan dadin. Industria hori garatzeko lanean ari da Aldundia, Bilboko Udalarekin eta sektoreko eragileekin lankidetzan.

Ikus-entzunezko produkzioek jarduera ekonomikoan eta enpleguan duten eragin positiboa eta Urduñak grabazioetarako duen erakargarritasuna egiaztatuta (filmaketa gehien egiten dituen Bizkaiko bigarren udalerrria da), herriko Udalarekin adostuta eta Bilbao Bizkaia Film Commission-en laguntzarekin, Urduñako Ikus-entzunezko Poloak sortuko da Rondinan. Bertan, hainbat grabaziotarako diseinatutako eta berriaz prestatutako gunak egongo dira.

Urduñako Ikus-entzunezko Poloak, bere instalazioen bidez, industria horren inguruan ekosistema bat sortzeko Hub-en helburuak lortzen lagunduko du. Ekosistema hori Bizkaia Sortzailea estrategiaren esparruan landu da, zerga-pizgarriekin eta Bilbao "Bizkaia Film Commission"ek bere 10 urtetan garatutako lan kontrastatuaren esperientziarekin.

Arabako Ikus-entzunezkoen Hub-a

Ikus-entzunezko hub bat sortzea, Arabako Foru Aldundiak milioi bat euro inbertituta, Araban eta Euskadin hazten ari den sektore baten industria eskualdean garatzeko. Kokapena Gasteizekin ondo lotuta dago, eta beste gun interesgarri batzuk ere baditu, eskualdeko ondare eta paisaia aberastasunarekin batera. Hori dela eta, Aiaraldea proiektua arrakastaz garatzeko potentziala duen gunea da.

Ikus-entzunezko hub horrek hainbat gun eta zerbitzu jarriko ditu martxan, "Vitoria-Gasteiz Araba Film Commission"-ekin koordinatuta, hala nola:

- * Ikus-entzunezko proiektuak garatzeko plato birtual bat martxan jartzea.
- * Filmatzeko espazio gisa balio dezaketen aire zabaleko espazioak identifikatzea.
- * Ikus-entzunezko proiektuak ekoizteko eta garatzeko espazioak egokitzea (produktio-espazioak, bilerak, lan-aretoak, etab.).
- * Ikus-entzunezkoen arloko prestakuntza espezializaturako gun bat abian jartzea.

1. ARDATZA: Ekonomia suspertzea eta industria dibertsifikatzea

A4. DIBERTSIFIKAZIO EKONOMIKOA: KULTURA ETA SORMEN ESPARRUA



Laudio Ekintza eta Kultur Unea



Urduñako harresia



Ortiz de Molinillo y Velasco dorrea Artzinegan



Aiaraldea, Zinearen lurraldea

2 ARDATZA: Enplegua, gizarteratzea eta prestakuntza

Beirari eta industria-inguruneari lotutako lanbide-heziketako ikastetxe politeknikoa

Aiaraldea beira sektoreko lanbide heziketako zentrorik garrantzitsuena bihurtzea du helburu, sektoreko enpresen ekoizpen prozesuetan formazioa eskainiz. Hala, espezializazioa bultzatu da eskualdearentzat oso garrantzitsua den sektore ekonomikoan.

Beira birziklagarriaren inguruko prestakuntza-ibilbide espezifikoak sortzeko lan egin da, Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailarekin eta Garapen Ekonomiko, Iraunkortasun eta Ingurumen Sailarekin, 4GUNErekin (Euskadiko Ingeniaritza, Zientzia eta Teknologia Klusterra), EIEIrekin (Etorkizuneko Ikasketzen Euskal Institutua) eta herriko beira-enprekin elkarlanean.

Prestakuntza-, berrikuntza- eta ekintzailtza-proiektuak Amurrioko eta Laudioko LHko ikastetxeetan

Helburua da etorkizuneko lanbideetako prestakuntza bultzatzea, industriaren eta, oro har, lan-merkatuaren egungo erronkei erantzun dieten prestakuntza- eta ekintzailtza-proiektuak garatuz, eta Eskualdeko gazteen enplegarritasuna hobetuz.

Gaur egun, Laudioalde-ko eta Zaroabe-ko LHko ikastetxeak beren ekipoak eta instalazioak erosten ari dira, “Fabrikazio aurreratuko tailer adimendunak 4,0”, “3D inprimaketako laborategia”, “Zibersegurtasun industrialeko laborategia”, “Ikasgela digital murgiltzailea” eta “Robotika industrialeko laborategia” espazioetarako.

Hizkuntza-gaikuntza

Eskualdeko langileen hizkuntza-gaitasunak indartzeko eta, ondorioz, haien enplegarritasuna hobetzeko dauden eskaintzen osagarri diren ikastaroak edo prestakuntza-moduluak eskaintzea du helburu, batez ere ingelesez. 2023ko ekainean amaitu zen lehen promozioa Laudioko ikastetxe berrian, ingeles, aleman eta frantseseko ikasleekin. Gaur egun, hirugarren edizioan daude.

Ikastetxeen eta industria-sarearen arteko koordinazio hobea bultzatzea

Eskualdeko profesionalen hizkuntza gaitasuna hobetzeko hiru lan ildo planifikatu dira 2023ko bigarren seihilekorako, 23-24 ikasturterako:

- LHko irakasleek aukera izan zuten atzerriko hizkuntzan 100 ordu arteko prestakuntza diseinatzeko, beren maila hobetu eta egiaztatzeko.
- Pertsonen enplegarritasuna hobetzeko ziklo elebidunak eskaintzeko aukera eskaini zitzaizen eskualdeko ikastetxeei.
- Ikastetxeetatik atzerriko hizkuntzan formazioa eskaini zitzaizen euren hizkuntza gaitasuna hobetu eta atzerrian praktikak egiteko ERASMUS+ mobilizazioetan parte hartu nahi izan zuten ikasleei.

LHko gradu berriak garatzea eta gaitasun espezifikoak indartzea

Eskualdean ematen den egungo prestakuntza-esparrua garatzea eta etorkizuneko behar berrietara egokitzea du helburu, Aiaraldeko biztanleen enplegarritasuna eta enpresen lehiakortasuna hobetzeko.

Eskualdeko egoeraren azterketa egin dute eta inguruko enprekin hainbat bilera egin zituzten. Zibersegurtasunean eta fabrikazio adimendunean espezializatzeko programak jarri dira martxan.

3. ARDATZA: Gizarte-kohesioa eta zerbitzu publikoak

Etxebizitzak proiektu sozialetarako lagatzea

Gizarte-larrialdiko egoerei erantzuna ematea izan du helburu, etxebizitzak erakundeei utziz, gizarte-arretako proiektuak garatzeko. Horretarako, Eusko Jaurlaritzak bi etxebizitza erosi ditu Laudion, AFari lagatzeko.

Adimen-minusbaliotasuna duten pertsonentzako eguneko zentroaren eta etxebizitzaren proiektua

Helburua izan da erabiltzaile guztiei laguntza-sistema integral bat ematea ingurune lasai batean, ingurumen-baldintza erosoekin. Arabako Foru Aldundiak higiezin bat erosi du Laudion, adimen-minusbaliotasuna duten pertsonentzako eguneko zentroa eta etxebizitza jartzeko 2025. urtean zehar obrak amaituko dira eta ekipamendua egingo da; beraz, 2025. urtearen amaieran edo 2026. urtearen hasieran Zentroaren jarduera hasiko dela kalkulatzen da.

Mendekotasun-egoeran dauden pertsonentzako egoitza-baliabideak hobetzea

Eskualdeko eragileek hala eskatuta, Arabako Foru Aldundiak eta Bizkaiko Foru Aldundiak lankidetzabide bat irekitzeko konpromisoa hartu dute, Aiaraldea eskualdean mendekotasun-egoeran dauden pertsonentzako egoitza-zerbitzua hobetzeko, Aiaraldea eskualdea osatzen duten udalerrietan dauden egoitza-zentroetarako sarbidea errazteko, bai Araban, bai Bizkaian.

Urte hauetan, lankidetzahitzarmenaren zirriborroa berrikusi da, eta egiaztatu da Bizkaiko egoitzetan ez dagoela plazen eskaririk mugakide diren Arabako herrietako pertsonentzat. Erakundeen arteko elkarlanak zabalik jarraitzen du.



Adimen-minusbaliotasuna duten pertsonentzako eguneko zentroko obrak

4. ARDATZA: Hiri-berroneratzea, etxebizitza eta ingurumena

Auzo kalteberen hiri-berrikuntza integrala

Eskualdeko eraldaketa sozioekonomiko eta sozio-demografikoan laguntzea izan du helburu, bizi-kalitatea hobetuz hiri-birsorkuntza integralaren bidez, horrela lurraldearen garapena bultzatuz eta etorkizuneko Aiaraldea sendoa eta erakargarria sustatuz hiri-ikuspegitik.

Ildo horren barruan dauden hiru proiektuak (Goikolarra Amurrion, Landata eta Dolores Madaria Urduñan) gauzaten ari dira gaur egun, eta datozen hilabeteetan eskualdeko auzo ahulenetako batzuen garapen sozio-ekonomikoari laguntzea espero da. Hori guztia, auzotarren parte-hartze aktiboarekin, auzoaren beharrak diagnostikatzeko eta mugikortasunaren, irisgarritasunaren eta espazio publikoaren erabileraren inguruko hasierako proposamenak jasotzeko ekarpenak egin baitituzte.

Kirol instalazio berriak Okondon

Okondoko herritarrei kirol instalazio modernoak ematea du helburu, eskaintza hobetuz, baita instalazioak ere (igerilekuak, kirol anitzeko pista, txakurrentzako aisialdi gunea, bolatokia...).

Azpiegitura berri honi esker, Okondok bere kirol jarduera guztia eremu berean kontzentratu ahal izango du.

Gaur egun Okondoko Udalak Finantza Plana eta agiriak egiten ari dira.



Okondoko kirol instalazio berrien birsorkuntza



Dolores auzoko bulegoak, Urduña



Goikolarra birmoldatzea, Amurrion

5. ARDATZA: Azpiegiturak eta mugikortasun iraunkorra

Nerbioiko Parke Linealaren garapena

Mugikortasun jasangarria bultzatzea izan du helburu, baita eskualdeko udalerrri guztien landa- eta hiri-lotura eta -kohesioa sustatzea ere, Nerbioiko Parke Linealaren trazadura zabalduz. Araban hainbat zati zehaztu eta egin ondoren, exekuzio proiektua idatzi eta hitzarmen bat sinatu dute Bizkaiko Foru Aldundiak eta Urduñako Udalak, Urduña eta Delika arteko zatia garatzen hasi ahal izateko. Ibilbidea amaitzeko, Bizkaiko Foru Aldundiak eta Eusko Jaurlaritzak hitzarmen bat sinatuko dute, ibilbidea amaitzeko eta Amurriora doan ibilbidearekin lotzeko. Horrela, inbertsio berriak gehituko zaizkie hasieran aurreikusitakoei.

Era berean, Arabako Foru Aldundiak Nerbioiko Parke Linealeko obrak amaitu ditu Laudiotik Bizkaiko mugaraino doan zatian, eta Saratxotik Urduñako mugaraino doazen zatia egiteko proiektuak diseinatzeko ari da.

Bide berdeak zabaltzea

Eskualdean zehar bide berde berriak diseinatu eta egokitzea izan du helburu, udalerrien arteko interkonexioa bultzatzeko, eta landa turismoa bultzatzeko. Hala, udalerrietako herritarren joan-etorriak bultzatu dira, erabiltzen ez diren eta ingurumen-eragina duten eremuen birsorkuntza aprobetxatuz.

2024an, Maroñoko urtegiaren ibaiertzeko ingurunea egokitzeko eta ingurumena lehengoratzeko lanak bi esku-hartze puntuetan amaitu ziren.

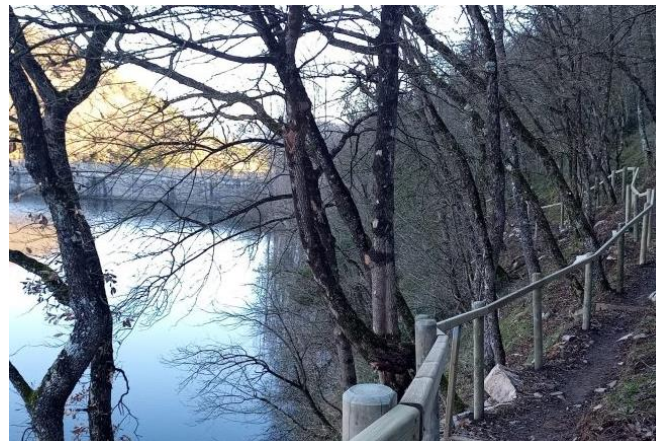
Era berean, Armuru erreka inguruko birgaitze ekologikoan eta mugikortasun jasangarrian jardun da, eta, horri esker, Amurrioko bide- eta bidegorri-sarea handitu ahal izan da.

Mugikortasun iraunkorra sustatzea

Amurrioko lursail publikoetan disuasio-aparkaleku bat eraikitzea izan du helburu, ibilgailu elektrikoak kargatzeko guneak barne, mugikortasun jasangarria sustatzeko, eta, hala, eragin positiboa izango du herritarren bizi-kalitatean eta hiriguneetako zirkulazioaren kudeaketan etorkizunean.



Nerbioiko Parke Lineala



Bide berdeak zabaltzea, Maroñoko urtegia



Mugikortasun iraunkorra